

Maxbuba SULAYMANOVA,
Namangan Davlat universiteti tayanch doktoranti
E-mail: mahbusulaymonova79@gmail.com

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori M.Boltayeva taqrizi asosida

ANALYSIS OF EXISTING METHODS OF DEVELOPING THE PROFESSIONAL SKILLS OF PRESCHOOL EDUCATORS

Annotation

This article includes a study of existing approaches aimed at developing the professional skills of teachers working in preschool educational institutions. The article analyzes various teaching and upbringing methods aimed at improving the quality of preschool education. Particular attention is paid to the effectiveness and application of various methodologies, including traditional and innovative approaches. The results of the research make it possible to determine the main factors of successful development of the professional skills of preschool educators and make recommendations for their further improvement. The obtained information can be useful for practicing teachers, administrators of preschool educational institutions, as well as researchers in the field of education and pedagogy.

Key words: Preschool education, coaching, development, skill, method, skill, competence, training, cognitive, digital technology.

АНАЛИЗ СУЩЕСТВУЮЩИХ МЕТОДОВ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ НАВЫКОВ ВОСПИТАТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

Аннотация

Данная статья включает в себя исследование существующих подходов, направленных на развитие профессиональных навыков педагогов, работающих в дошкольных образовательных учреждениях. В статье анализируются различные методы обучения и воспитания, направленные на повышение качества дошкольного образования. Особое внимание уделяется эффективности и применению различных методологий, включая традиционные и инновационные подходы. Результаты исследования позволяют определить основные факторы успешного развития профессиональных навыков педагогов дошкольного образования и дать рекомендации по их дальнейшему совершенствованию. Полученная информация может быть полезна практикующим педагогам, администраторам дошкольных образовательных учреждений, а также исследователям в области образования и педагогики.

Ключевые слова: Дошкольное образование, коучинг, развитие, навык, метод, навык, компетентность, обучение, познавательные, цифровые технологии.

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARIYACHILARINING KASBIY MAHORATINI RIVOJLANTIRISHNING MAVJUD USULLARINI TAHLIL QILISH

Annotatsiya

Ushbu maqola maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat olib boradigan tarbiyachilarning kasbiy qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan mavjud yondashuvlarni o'rganishni o'z ichiga oladi. Maqolada maktabgacha ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan turli xil o'qitish va tarbiya usullari tahlil qilinadi. Hozirgi kunda, turli metodologiyalar, jumladan, an'anaviy va innovatsion yondashuvlarning samaradorligi va qo'llanilishiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining kasbiy mahoratini muvaffaqiyatli rivojlantirishning asosiy omillarini aniqlash va ularni yanada takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar berish imkonini beradi. Olingan ma'lumotlar amaliyotchi o'qituvchilar, maktabgacha ta'lim tashkiloti ma'muriyati, shuningdek, ta'lim va pedagogika sohasidagi tadqiqotchilar uchun foydali bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: Maktabgacha ta'lim, murabbiylik, rivojlanish, mahorat, metod, ko'nikma, malaka, trening, kognitiv, raqamli texnologiya.

Kirish. Maktabgacha ta'lim bolalarning kognitiv, ijtimoiy va hissiy rivojlanishini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Maktabgacha ta'lim dasturlarining samaradorligi ko'p jihatdan ushbu shakllanish yillarida o'rganish tajribasini osonlashtiradigan tarbiyachilarning ko'nikmalari va malakalariga bog'liq. Shu sababli, maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining kasbiy mahoratini oshirishning mavjud usullarini o'rganish va tahlil qilish, yuqori sifatli erta bolalik ta'limini ta'minlash uchun zarurdir. Maktabgacha ta'lim bolalarning kognitiv, hissiy va ijtimoiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilari zimmasiga bolalarning shakllanish davrida yuqori sifatli ta'lim-tarbiya berish, ularga g'amxo'rlik ko'rsatish kabi muhim mas'uliyat yuklangan. Ushbu rolni samarali bajarish uchun maktabgacha ta'lim tarbiyachilaridan turli xil kasbiy ko'nikma va malakalar talab qilinadi. Bolalar uchun muvaffaqiyatli ta'lim muhitini yaratishda maktabgacha tarbiyachilarning kasbiy mahorati hal qiluvchi rol o'ynaydi. Biroq, zamonaviy pedagogikaning dinamik tabiati va ta'lim sifatiga qo'yiladigan talablarni hisobga olgan holda, pedagoglarning kasbiy mahoratini doimiy ravishda oshirish zarur[1]. Ushbu maqola maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining kasbiy mahoratini rivojlantirishning mavjud usullarini tahlil qilishga, erta

bolalik ta'limi sohasida qo'llaniladigan asosiy strategiya va yondashuvlarni ta'kidlashga qaratilgan.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarning kasbiy mahoratini rivojlantirishning muhim jihati o'z-o'zini rivojlantirish va o'z-o'zini aks ettirishdir. Pedagoglar doimiy ravishda o'z faoliyatini tahlil qilishlari, kuchli va zaif tomonlarini aniqlashlari, shuningdek, bolalar bilan ishlash usullari va yondashuvlarini doimiy ravishda takomillashtirishlari kerak. Uzlaksiz kasbiy rivojlanish (CPD) MTT tarbiyachilarining malakasi va bilimlarini oshirishning asosidir. CPD dasturlari pedagoglarga doimiy o'rganish, o'qitish va kasbiy o'sish bilan shug'ullanish imkoniyatini beradi. Ushbu dasturlar bolalar rivojlanishi, o'quv rejasini rejalashtirish, baholash usullari, sinfni boshqarish va inklyuziv amaliyotlar kabi erta bolalik ta'limining turli jihatlariga qaratilgan seminarlar, konferentsiyalar, onlayn kurslar va tengdoshlar bilan hamkorlik faoliyatini o'z ichiga olishi mumkin. MTT tarbiyachilarining ilg'or tajribalar, rivojlanayotgan tadqiqotlar va innovatsion o'qitish strategiyalaridan xabardor bo'lishlari uchun kasbiy rivojlanish zarur[2]. Uzlaksiz o'rganish va ko'nikmalarni rivojlantirish tarbiyachilarga qiziqarli o'quv muhitini yaratishga, individual o'quv ehtiyojlarini qo'llab-quvvatlashga va bolalar va oilalar bilan ijobiy munosabatlarni rivojlantirishga imkon beradi. Bundan tashqari, kasbiy rivojlanish pedagogning ishonchini,

ishdan qoniqishini va guruhdagi umumiy samaradorligini oshiradi.

Reflektiv amaliyot maktabgacha tarbiyachilarning kasbiy mahoratini rivojlantirishning yana bir samarali usuli hisoblanadi. Fikrlash amaliyoti orqali o'qituvchilar o'z ta'lim amaliyotlarini tanqidiy tahlil qiladilar, o'z tajribalari haqida fikr yuritadilar va takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlaydilar. Bu jarayon o'z-o'zini anglash, metakognitsiya va umrbod ta'limga sodiqlikni rag'batlantiradi. MTT tarbiyachilari jurnallar, tengdoshlarning kuzatuv, murabbiylik dasturlari va engillashtirilgan aks ettirish mashg'ulotlari orqali reflektiv amaliyot bilan shug'ullanishlari mumkin[3]. MTT tarbiyachilari mutaxassislik bo'yicha bakalavr yoki magistr darajalari kabi rasmiy ta'lim va o'quv dasturlari orqali asosiy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishadi. Ushbu dasturlar keng qamrovli kurs ishlari, amaliy tajribalar va o'quv dasturlarini ishlab chiqish, bolalar rivojlanishi va baholash kabi sohalarida ixtisoslashish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Mentorlik va murabbiylik dasturlari maktabgacha ta'lim muassasalari o'qituvchilariga o'zlarining kasbiy rivojlanish yo'lida qimmatli yordam va yo'l-yo'riq beradi. Tajribali o'qituvchilar yoki murabbiylar yangi o'qituvchilarga o'qitish qobiliyatlarini va ishonchlarini oshirishga yordam berish uchun tushunchalar, maslahatlar va konstruktiv fikr-mulohazalarni taklif qilishlari mumkin. Murabbiylik mashg'ulotlari kuzatish, mulohaza yuritish va maqsadlarni belgilash orqali aniqlangan takomillashtirishning muayyan sohalariga qaratilishi mumkin, bu esa pedagoglarga o'z ehtiyojlariga moslashtirilgan shaxsiy yordam olish imkonini beradi[4]. O'z kasbiy faoliyatida dolzarb va samarali bo'lib qolishi uchun o'qituvchilar o'z bilim va ko'nikmalarini doimiy ravishda yangilab turishlari kerak. Uzlaksiz kasbiy ta'lim, jumladan, malaka oshirish kurslarida qatnashish, onlayn ta'lim va maxsus adabiyotlarni o'qish orqali o'qituvchilarga erta yoshdagi ta'lim sohasidagi so'nggi tendensiyalardan xabardor bo'lish va ularni amaliyotda qo'llashga yordam beradi.

Harakat tadqiqoti - bu MTT tarbiyachilariga o'z amaliyotidagi muammolarni tekshirish va hal qilish, shu bilan birga pedagoglar natijalarini yaxshilash imkonini beradigan hamkorlikdagi so'rov jarayonidir. Harakat tadqiqotlari orqali o'qituvchilar tadqiqot savollarini aniqlaydilar, ma'lumotlarni to'playdilar, tadbirlarni amalga oshiradilar va kelajakdagi amaliyotni xabardor qilish uchun natijalarni aks ettiradilar. Ushbu yondashuv pedagoglarning faolligini, innovatsiyalarini va dalillarga asoslangan qarorlar qabul qilishni rag'batlantiradi, natijada MTTda o'qitish va o'qitishning doimiy takomillashtirishga hissa qo'shadi.[5] Amaliy mahorat darslari va treninglar tarbiyachilarning kasbiy mahoratini oshirishning samarali usuli hisoblanadi. Bunday tadbirlar davomida pedagoglar yangi ta'lim va tarbiya usullarini o'zlashtirishlari, hamkasblari bilan tajriba almashishlari, olgan bilimlarini amaliyotda qo'llashlari mumkin.

Reflektiv amaliyot va harakat tadqiqoti maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'qituvchilarini o'z ta'lim amaliyotlari haqida tanqidiy fikr yuritishga, takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlashga va dalillarga asoslangan tadbirlarni amalga oshirishga undaydi. Fikrlash amaliyoti orqali o'qituvchilar doimiy ravishda

o'z-o'zini baholash, maqsadlarni belgilash va kasbiy o'sish bilan shug'ullanadilar. Harakat bo'yicha tadqiqot loyihalari o'qituvchilarga muayyan o'qitish muammolarini o'rganish, ma'lumotlarni to'plash va hamkasblari bilan hamkorlikda innovatsion echimlarni ishlab chiqish imkonini beradi. Bu esa pedagoglarga o'z kasbini muntazam takomillashtirish va rivojlantirish imkonini beradi[6]. Refleksion amaliyot va fikr-mulohazalar MTT pedagoglarining kasbiy mahoratini oshirishda muhim o'rin tutadi. Pedagoglar o'z amaliyotlarini muntazam ravishda ko'rib chiqishlari, ishidagi kuchli va zaif tomonlarini aniqlashlari va doimiy takomillashtirishga intilishlari mumkin. Hamkasblar, rahbariyat va ota-onalarning fikr-mulohazalari o'qituvchilarga o'z yutuqlari va yaxshilash mumkin bo'lgan sohalarini tushunishga yordam beradi[7].

Onlayn ta'lim platformalari, vebinarlar va raqamli resurslar maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari uchun qulay va mavjud kasbiy rivojlanish imkoniyatlarini taklif etadi. Ushbu platformalar erta bolalik ta'limiga tegishli keng ko'lamli mavzularni qamrab oluvchi ko'plab o'quv materiallari, o'quv videolari va interaktiv modulni taqdim etadi. Pedagoglarlar o'z-o'zidan ta'lim olishlari, onlayn munozaralarda ishtirok etishlari va kasbiy rivojlanish uchun kreditlar yoki sertifikatlar olishlari mumkin.[8] Raqamli ta'lim platformalari, mobil ilovalar va interfaol o'quv materiallari kabi innovatsion texnologiyalardan foydalanish ham maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyachilarining kasbiy mahoratini oshirishga xizmat qilishi mumkin. Ushbu vositalar tarbiyachilarga qiziqarli darslarni yaratishda, har bir bola uchun o'rganishni shaxsiylashtirishda va o'rganish jarayonini o'lchashda yordam beradi[9].

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining malakasini oshirish erta yoshdagi bolalarning yuqori sifatli ta'limini ta'minlash uchun muhim ahamiyatga ega. Kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirishning turli usullarini tahlil qilish va qo'llash orqali pedagoglar yosh bolalarning har tomonlama rivojlanishiga yordam beradigan o'quv tajribalarini osonlashtirishda ularning samaradorligini oshirishlari mumkin. Uzlaksiz kasbiy rivojlanish, reflektiv amaliyot, murabbiylik, harakat tadqiqotlari va kasbiy ta'lim jamoalari maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilariga o'zlarining tarbiyachi roliga o'sishi, o'rganishi va rivojlanishi uchun qimmatli imkoniyatlarni taqdim etadi. Ta'lim muassasalari, siyosatchilar va manfaatdor tomonlar MTT tarbiyachilarining doimiy kasbiy o'sishi va muvaffaqiyatini qo'llab-quvvatlash uchun ushbu usullarga sarmoya kiritishlari shart. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining bilim, ko'nikma va malakalarini oshirishda samarali malaka oshirish kurslarini tashkil etish zarur. Kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirishning mavjud usullarini tahlil qilish orqali o'qituvchilar va siyosatchilar MTT tarbiyachilarning doimiy o'sishi va rivojlanishini qo'llab-quvvatlashning samarali strategiyalarini aniqlashlari mumkin. Rasmiy ta'lim, seminarlar, tengdoshlar bilan hamkorlik, reflektiv amaliyot va onlayn ta'lim kombinatsiyasi orqali maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagoglari bolalarga yuqori sifatli ta'lim berishlari mumkin.

ADABIYOTLAR

1. Асаева, И. Н. "Основные проблемы и направления развития профессиональной компетентности воспитателей дошкольных учреждений." Современные проблемы науки и образования 4 (2008): 36-41.
2. Симоненко, А. В. "Профессиональная компетентность воспитателей дошкольных образовательных учреждений." Вестник магистратуры 3-1 (30) (2014): 68-70.
3. Пунполева, Светлана Анатольевна. Педагогические условия развития профессиональной рефлексивности педагогов дошкольных образовательных учреждений. Diss. 2020.
4. Боброва, Марина Петровна. Дидактическая подготовка педагогических кадров дошкольных учреждений в контексте профессиональной деятельности. Diss. Алтайский государственный педагогический университет, 1997.
5. Коломийченко, Л. В., and М. В. Кирилина. "Совершенствование социально-педагогической компетентности воспитателей дошкольных образовательных учреждений в процессе инновационной образовательной деятельности." (2011): 146-146.
6. Резанова Л. Ф. Личностно-ориентированное обучение будущего педагога-воспитателя в системе дошкольного образования //Новокузнецк: ГИТИС. – 1999.
7. Ханова Т. Г., Белинова Н. В. Непрерывное образование педагогов дошкольного образования: методическое сопровождение повышения профессиональной компетентности //Проблемы современного педагогического образования. – 2020. – №. 67-3. – С. 240-243.
8. Сваталова Т. А. Формирование профессиональной компетентности педагогов дошкольного образования в системе дополнительного профессионального образования (повышения квалификации) //Челябинск. – 2009.

-
9. Akbarali O'g'li S. F. Organization of experimental work and analysis of results on the improvement of technologies for improving the effectiveness of legal education and training of schoolchildren //Frontline Social Sciences and History Journal. – 2023. – T. 3. – №. 04. – С. 54-61.